

Naputak za polaganje Završnog ispita na preddiplomskom studiju povijesti

Sukladno Pravilniku o Diplomskom i Završnom radu (dio III. – Obrana Diplomskog i Završnog rada), od akad. god. 2017./2018. uvodi se nov način obrane Završnog rada na III. godini preddiplomskog studija povijesti. Pred Povjerenstvom za ocjenu i obranu Završnog rada, studenti su dužni prezentirati svoj tekst, njegove osnovne postavke, ciljeve i zaključke, a potom položiti i Tezarij koji se sastoji od odgovora na dva pitanja iz odabranog područja povijesti.

Temeljna premisa: Prilikom polaganja Tezarija, student/ica treba pokazati vladanje **temeljnim znanjima i konceptualno razumijevanje** povijesnih procesa (kronologija, kauzalnost, kontinuitet i promjena, multiperspektivnost, prostora, sličnosti i razlike...) te **proceduralno znanje** (citirati, parafrazirati, klasificirati, formulirati istraživačka pitanja, prezentirati...).

Važna metodičko-didaktička napomena: Uz pitanje koje se odnosi na temu samog Završnog rada, student/ica će izvući dva pitanja iz niže prezentiranog Tezarija. Svrha Tezarija nije da se, nakon tri godine studija, studente iscrpljuje, da ih se opterećuje detaljima nametanjem kompleksnijih potpitanja, elaboracija i sl., nego se podrazumijeva da student/ica, odgovarajući na pitanja iz Tezarija pokaže potreban zadovoljavajući minimum ovladavanja gradivom, **uz analitičke i interpretativne vještine (argumentirati, problematizirati, kritički prosuditi, uočiti nedostatke ili pristranosti, klasificirati, braniti hipoteze...).**

Rok za predaju teksta Završnog rada: 15. srpnja tekuće akad. god. (barem radna verzija podložna promjenama prema sugestijama Povjerenstva za ocjenu i obranu Završnog rada).

Rok za obranu Završnog rada i polaganje Tezarija: zadnji tjedan u rujnu tekuće akad. god.

Distribucija 5 ECTS bodova: Završni pismeni rad 3 ECTS boda; usmeni ispit 2 ECTS.

TEZARIJ

Za područje starovjekovne i srednjovjekovne povijesti te pomoćnih povijesnih znanosti

1. „Neolitička revolucija“;
2. Ustrojstvo egipatske države i njezin stoljetni kontinuitet;
3. Najstariji poznati zakonici (Ur-Namov i Hamurabijev zakonik);
4. Države prethodnice velikog Perzijskog Carstva;
5. Važnost feničkog alfabeta i njegovog brzog širenja;
6. Glavne karakteristike Minojske i Mikenske kulture s posebnim naglaskom na njihovim međusobnim kontaktima, sličnostima i razlikama;

7. Atenska pobjeda nad perzijskom mornaricom kod Salamine 480. pr. Kr., učvršćenje njezina utjecaja u grčkome svijetu te slom Atene;
8. Teritorijalno širenje Rimske Republike od početka Prvog punskog rata 264. pr. Kr. do uspostave Carstva nakon bitke kod Akcija 31. pr. Kr.;
9. Romanizacija rimske provincije Dalmacije nakon slamanja Panonsko-dalmatinskog ustanka 6.-9. n. Kr.;
10. Dioklecijanova politika prema kršćanima i njezin utjecaj na stvaranje kulta mučenika u Saloni;
11. Stvaranje crkvene organizacije na istočnom Jadranu: salonitanska baština i postanak Splita;
12. Privilegiji trogirskog tipa i njihova povijesna relevantnost – vrijeme nastanka, jezik, sadržaj;
13. Višegradski ugovor – vrijeme, akteri, značenje;
14. *Cives, habitatores, forenses* u komunalnim društvima istočnojadranskog srednjovjekovlja;
15. Vladavina Ludovika Anžuvinca – kronologija, odnos prema plemstvu/velikašima, Dalmaciji, prosudba njegove vlasti s obzirom na hrvatske zemlje;
16. Feudalizam kao društveno-političko uređenje zapadnoeuropskog srednjovjekovlja;
17. Srednjovjekovni koncept papinskog svezlađa i „babilonsko sužanjstvo Crkve“;
18. Srednjovjekovni talijanski gradovi-države: Venecija, Firenca, Milano;
19. Paleografija i diplomatika kao temeljne pomoćne povijesne znanosti – metode, sredstva i ciljevi istraživanja;
20. Hrvatski narodni vladari na ranosrednjovjekovnim epigrafičkim natpisima.

TEZARIJ

za područje moderne i suvremene povijesti

1. Europeizacija svijeta – komercijalna revolucija (geografska otkrića, politički slom Italije, habsburško-valoaški ratovi);
2. Ranonovovjekovni Mediteran – susretište Kršćanstva i Islama (*Mediterranean Borderlands*);
3. Istočnojadranski *limes*: obrambene strategije i različiti modeli suživota;
4. Vjerska revolucija – reformacija u Njemačkoj, reformacija u Engleskoj;
5. Apsolutizam – Engleska za Stuarta, Francuska za Luja XIV;
6. Jadranska geopolitika 16. i 17. stoljeća: čimbenik habsburškog okruženja; Dubrovačka Republika i španjolski Hasburgovci;
7. Mletačko-osmanski ratovi u Dalmaciji u ranonovovjekovnom razdoblju;
8. Preporodni pokret u Banskoj Hrvatskoj;
9. Preporodni pokret u Dalmaciji;
10. Austro-ugarska i Hrvatsko-ugarska nagodba;
11. Kontekst i proces nastanka hrvatskog seljačkog pokreta;

12. Gospodarski razvoj Staroga Grada na otoku Hvaru u drugoj polovici 19. stoljeća, paralelni urbanističko-društveno-politički procesi, uloga tradicionalne posjedničke i građanske elite u gradskim zbivanjima;
13. Prvi svjetski rat i Hrvati;
14. Nastanak i ustroj Kraljevine SHS;
15. Versailleski poredak;
16. Diktatura kralja Aleksandra: koncepcija „integralnog jugoslavenstva“;
17. Totalitarizmi između dva svjetska rata;
18. Antifašistički pokret. AVNOJ; ZAVNOH; stvaranje druge jugoslavenske države;
19. Osnovne etape razvoja FNRJ/SFRJ-a; uvođenje socijalističkog sustava;
20. Velike krize Hladnoga rata;
21. Deklaracija o jeziku; Hrvatsko proljeće;
22. Domovinski rat i međunarodno priznanje Hrvatske kao samostalne države;
23. Razvoj europske ideje i zapadnoeuropskih integracija 1945.-1989.;
24. Historiografija antičkog svijeta;
25. Historiografska škola *Anala*.

LITERATURA: Sva ona koja je bila zadana, uključujući i materijale s predavanja, na kolegijima iz starovjekovne, srednjovjekovne, moderne i suvremene svjetske i hrvatske povijesti te iz područja pomoćnih povijesnih znanosti. Za pojedina specifična, kao i za sva druga pitanja, tijekom ljetnog semestra akad. god. 2017./18. studenti se uvijek mogu obratiti predmetnim nastavnicima, a također i napose mentorima svojih Završnih radova s kojima će, u uskoj suradnji, pripremljati svoj Završni rad.